

Årsberetning 2021

Dansk Ledningsejerforum (DLF)

Dansk Ledningsejerforum:

Er et fælles samarbejdsorgan for ledningsejere, der har til formål at fremme samarbejdet blandt ledningsejere, mellem ledningsejere og offentlige myndigheder og andre organisationer.

Fremmer brug af fælles retningslinjer og udøver oplysningsvirksomhed til gavn for ledningsejere og samfundet som helhed i forbindelse med etablering og drift af ledningsanlæg.

Dette samarbejdsorgan skal samtidig fungere som en kontaktmulighed for diverse eksterne samarbejdspartnere med henblik på behandling af forespørgsler mv.

Endvidere vurderer og kommenterer samarbejdsorganet på eget initiativ lovforslag, normer osv.

Medlemmer af Dansk Ledningsejerforum:

Medlemmerne er repræsenteret via deres brancheforeninger, bortset fra tdc net. Dansk ledningsejerforum repræsenterer direkte og indirekte ca. 5.000 ledningsejere, der i runde tal fordeler sig således:

TDC NET:	Gasselskaber:	Fjernvarme-Selskaber:	El-selskaber:	Spildvands-Selskaber:	Vandselskaber:	Antenneforeninger:
1	5	400	40	71	1850	2000

Organisation

Dansk Ledningsejerforum består af et Fællesudvalg, to faggrupper samt en ERFA-gruppe.

Faggrupper og ERFA-gruppe er opdelt i følgende emner:

- ledningsregistrering
- forebyggelse af graveskader
- gæstprincippet (ERFA-gruppe)

I Fællesudvalget drøftes emner af overordnet karakter, og Fællesudvalget koordinerer og uddelegerer opgaver til faggrupperne. Faggrupperne kan også tage sager op på eget initiativ.

Fællesudvalget kommunikerer gennem egne organisationer og via Dansk Ledningsejerforum's hjemmeside, <https://www.dansk-ledningsejerforum.dk/>. På hjemmesiden findes oplysninger om foreningen samt materiale fra faggrupperne. Endvidere kan medlemmer af udvalg og faggrupper finde referater mv. på den begrænsede del af hjemmesiden.

Opdateret organisationsplan er indsat som bilag sidst i dette dokument. Her er endvidere vist hvilke eksterne arbejdsgrupper og udvalg, som Dansk Ledningsejerforum er repræsenteret i. Desuden er navne på repræsentanterne i Fællesudvalget anført.

Fællesudvalget

Fællesudvalget er det samlede udvalg i Dansk Ledningsejerforum (DLF), og der afholdes normalt 4 møder om året i dette forum. Her involverer udvalget sig direkte i enkelte emner/sager og uddelegerer andre sager til de relevante faggrupper. Der afholdes hvert andet år et seminar, hvor Dansk Ledningsejerforum tager aktuelle emner op til drøftelse mellem alle arbejdsgruppernes medlemmer.

I 2021 har der været afholdt 4 møder. På grund af Corona-virus har de 3 første møder været via Teams, det seneste som fysisk møde. På møderne har vi haft fokus på den gældende strategiplans fire hoved arbejdsområder:

- gæsteprincippet
- LER/samgravning
- Nyt uddannelsesprogram/kurstilbud
- DLF og omverdenen - synlighed

Der var planlagt et strategiseminar, som normalt afholdes hvert 2. år. Det skulle være i stedet for det aflyste seminar i 2020, men vi har været nødt til at udskyde seminaret endnu en gang til 2022. Vi arbejder derfor videre efter den gældende strategiplan fra forrige seminar i 2018. Aktiviteterne i DLF har også i 2021 været begrænset p.g.a. Corona.

FU har drøftet en række sager, bl.a.:

- Klimatilpasning/kystsikring
Sidst på året 2019 behandlede fællesudvalget for første gang forsyningernes økonomiske deltagelse i forbindelse med finansiering af kystbeskyttelse, og det er fortsat også i år. Kystdirektoratet har udarbejdet vejledning. Vi kan konstatere at de enkelte kommuner har forskellige modeller for hvorledes de skruer betalingspakken sammen. En sag fra Solrød er endt med et lille gebyr som bidrag. Nogle medlemmer har valgt at betale. Der er endnu ikke sket afgørelser i andre sager, der har været rejst. DLF vil fortsat have emnet med på møderne, da det vil kunne give alvorlige økonomiske konsekvenser for medlemmerne. Klimatilpasninger følges også nøje.
- Dansk Fjernvarme og HOFOR har holdt møde med Plan- og Boligstyrelsen om behov for at ændre planloven, så det sikres, at der tages hensyn til infrastruktur under jorden i planlægningsfaserne af nye anlæg mm. over jorden. DLF har støttet op om dette i en fælles kronik i Altinget.dk med en beskrivelse af ledningsejernes holdning.
- Revision af vejledning om standardvilkår for gravearbejder i og over vej. Vejdirektoratet har nedsat en arbejdsgruppe, der skal se på en revision af vejledning om standarder for gravearbejder i og over veje. Der er bl.a. behov for at revidere emner som samgravning og efteranmeldelse af gravearbejder i den eksisterende vejledning. Det forventes, at opstartsmødet kan holdes primo 2022 i stedet for. DLF deltager med 2 repræsentanter
- Skabsfarver. DLF har rettet henvendelse til KL om at ændre kommunernes praksis med i stigende grad at stille krav om forskellige farvenuancer på vejskabe. KL har svaret, at det er op til den enkelte kommune at drøfte farvevalg. KL vil ikke gå nærmere ind i spørgsmålet. Det er derfor fortsat op til den enkelte ledningsejer at tage kampen fra sag til sag.
- Kommuner hhv. ledningsejeres opgaver ved afgørelser om gravetilladelser:
N1 har henvendt sig til DLF for at høre om erfaringer med kommuner, der forsøger at pålægge ledningsejer opgaver, som hører til i forvaltningen.
N1 bliver mødt med gravetilladelser, som ikke er fyldestgørende og hvor kommunen forsøger at få os som

ledningsejer til at indhente tilladelserne ved private lodsejere, fx ved sætning af et nyt skab på kommunal matrikel. Et andet eksempel ved privat/fællesvej, hvor kommunen anmoder N1 om at foretage høringen. Der var enighed i DLF om at denne praksis ikke er lovlig. Kommunen har en forvaltningsretlig forpligtelse til at foretage høring, som ikke kan uddelegeres. N1 har fået et svar fra DLF, men med det forbehold, at kommunen ikke har samme forpligtelser i landdistrikter med privat fællesvej som de har på områder, hvor kommunen er vejmyndighed.

- Ledningsgrave

Vejdirektoratet har udarbejdet nye AAB og SAB for ledningsgrave i 2018. Vejregelrådet har igangsat at udarbejde Håndbog for ledningsgrave, og DLF er med i dette arbejde.

En væsentlig ting i forbindelse med etablering af ledningsgrave er den efterfølgende retablering. I den forbindelse er der flere forskellige standardiserede retableringsformer, alt efter den aktuelle trafikbelastning m.m. Det er fx anvendelse af fx metode 2 eller 4 og trappe/fortandingsfræsning.

Efter DLF's opfattelse giver kommunerne stadigvæk flere steder pålæg, der ikke stemmer overens med hverken retspraksis eller vejledninger. Disse sager tages løbende op i DLF for at forsøge at påvirke holdningerne i vejmyndighederne.

- Høringer

- LER-følgegruppen har udarbejdet et høringssvar over ændring af LER-loven, som har været i præhøring i følgegruppen og høringssvaret blev tiltrådt af DLF.

- Der er senere afgivet høringssvar til den endelige udgave af Ler-loven. En del af punkterne fra præhøring var indført, men der var en række andre punkter, DLF foreslog ændret.

- I Vejregelrådet har der været en høring over en ny håndbog for Ledningsgrave, og den er nu udsendt.

- Høring over Vejdirektoratets udkast til ny Håndbog om fysisk terrorsikring af offentlige trafikarealer. DLF har afgivet svar om, at der i Håndbogen bør indskrives et generelt hensyn til ledningsejere i forbindelse med fysisk terrorsikring. Der skal tages størst muligt hensyn til nedgravede ledninger mv. for at undgå unødvendige og bekostelige ledningsflytninger.

- Gæsteprincip

I 2021 har der som i tidligere år været en del sager om håndtering af gæsteprincippet.

Der er faldet nogle Vestre Landsrets-domme om gæsteprincippet, der går i ledningsejernes retning. Alle dommene er anket til Højesteret og derfor kan vi forvente at der går noget tid inden der kommer en endelig afklaring.

- Der er afsagt tre domme som vedrører Holstebromotorvejen. Dommene fastslår helt overordnet, at det er nok til at fravige gæsteprincippet, når man har fulgt landsaftalens satser, og det kan dokumenteres.

- Vestre Landsretsdom i Kriegers Flak-sagen. Her blev det fastslået at ledningen ikke lå som gæst – sagen er også anket til Højesteret.

- Grøftegraverdommen

Den såkaldte grønnegrøftegraverdom fastslår helt overordnet fast, at der ikke er pligt til at søges i LER forud for oprensning af grøfter. Der var enighed i FU om, at det var en uheldig dom. Som følge af øget behov for afvanding p.g.a. klimaforandringer, bliver der brugt bredere blade når der graves, så der vil komme flere skader på ledninger der ligger i grøfter, fremover. Det er et emne, der bør tages op ved en kommende revision af LER-loven

Nye deltagere i DLF

Christian Berg, Dansk Energi, der afløser Thor Gerner, Radius Elnet, der dog fortsætter i Faggruppen for ledningsregistrering.

Stig Eskesen, Evida, der afløser John Thorn, Evida, som har været i DLF i mange år. Mange tak for indsatsen til både John og Thor.

Faggruppe for ledningsregistrering

Der har været afholdt en del møder i faggruppen. Der har været meget fokus på revisionen af LER-loven, hvor der har været arbejdet med svar til både præ-høring og den endelige høring. Diskussioner om datamodellen, samgravningsmodul m.m.

En opgørelse fra SDFE om årsagen til graveskader viser, at min. 20 pct. af skaderne skyldes, at der ikke er indhentet oplysninger i LER. SDFE forfølger det ikke – oplysningerne bruges kun til statistik.

Der har været nogle tekniske problemer i LER2 i forbindelse med den årlige indrapportering af graveskader ultimo februar. Men det er problematisk at kun 2 pct. har lagt oplysninger i LER2

Der er en fortsat diskussion om gravepolygoner i følgegruppen. Der står i loven, at der kun må søges for 200.000 m² ad gangen men i praksis opleves det, at der søges om langt større arealer. Der er nu nedsat en gruppe, der skal komme med forslag til, hvordan det gøres fremadrettet.

Visningsstandarden for vieweren er fortsat for dårlig og det har igen været til diskussion. Der er risiko for at det rent faktisk kan medføre flere graveskader

Faggruppe for forebyggelse af graveskader

Faggruppen til forebyggelse af graveskader tillige med fællesudvalget har haft uddannelse på dagsordenen de seneste år. Dette ud fra ønsket om, at der hurtigst muligt kommer et fornuftigt uddannelses tilbud til maskinførere omhandlende graveskader. Det giver ikke mening at ledningsejere i udbudsmateriale kræver at maskinførerne skal have gennemgået kursus i graveskader, hvis ikke der udbydes kurser.

Der har været afholdt 2 møder i faggruppen, efter længere tids stilstand pga Corona. Fokus har været uddannelse af graveentreprenører m.fl. Efter meget arbejde fra faggruppens side er det nu lykkedes at få Mercantec til at udarbejde et nyt kursus, og det ser ud til at kunne afholdes 1. gang i starten af 2022.

No-Dig ordningen

No-Dig ordningen er en kontrolordning under Dansk Byggeri for styret underboringer. Kontrolordningen skal sikre at de udførende til hver en tid opfylder de standardbetingelser og procedurer som er opstillet i kontrolordningen. Ud over DLF har en række andre forsyningsvirksomheder repræsentanter i kontrolordningen.

Borefirmaerne har i dag en digital borerapport, som ca halvdelen af de tilsluttede firmaer anvender. Man har anvendt den et stykke tid og har i den periode konstateret u hensigtsmæssigheder, som alle er enige om bør rettes for at rapporten fungerer.

DLFs repræsentant har deltaget i et ekstraordinært møde/seminar om ny digital platform for borerapporter for styrede underbordinger i regi af DI Byggeri, og der bliver i øjeblikket indhentet tilbud på den nye platform. DI er også ved at udarbejde en branchestandard. Spørgsmålet er om rapporten vil blive sendt til ledningsejerne og dermed indgå i LER.

Organisationsoversigt:

	Fællesudvalg		Forebyggelse af graveskader		Ledningsregistrering	
	Navn	Organisation	Navn	Organisation	Navn	Organisation
TDC	Kresten Bladt (Fmd.)	TDC NET	Bjarne Sigurd Munthe	TDC NET	Lars René Christensen	TDC NET
Naturgas- selskaber	Stig Eskildsen	Evida	Per Persson	Evida	Mie Elmholdt Balleby Dahl	Evida
Elselskaber	Christian Berg	Dansk Energi	Finn Thulin	Radius Elnet A/S	Thor Gerner Nielsen	Radius Elnet A/S
DANVA	Lars Gadegaard	DANVA			Lars Gadegaard	DANVA
Fjernvarme- værker	Jens Christian Nielsen	Dansk Fjernvarme	Kim Gravill	VEKS	Mette Rude	AffaldVarme Aarhus
Vandværker	Robert Jensen	Danske Vandværker			Robert Jensen	Danske Vandværker
Antenne- foreninger	Gunner M. Nielsen	FDA	Gunner M. Nielsen	FDA	Gunner M. Nielsen	FDA
			Henrik Hassing	Nordkabel A/S		